

اگر آموزش آگاهی واجی با آموزش مهارت‌های خواندن همراه باشد در بهبودی و پیشرفت خواندن و نوشتن کودکان بیشترین تأثیر را خواهد داشت .

نکاتی درباره آموزش آگاهی واجی

آموزش‌های آگاهی واجی بر اساس روند رشد می‌باشد و آموزش آن همراه با آموزش‌های مربوط به رابطه صداهای گفتاری با حروف نوشتاری (آموزش رابطه واج-نویسه) نتایج بهتری را به دنبال خواهد داشت.

آگاهی واجی

منظور از واج، صداهای موجود در یک زبان است که کلمات را می‌سازند و منظور از آگاهی واجی، آگاهی از صداهای معنادار در یک زبان و چگونگی ترکیب صداها با یکدیگر برای ساخت هجاها (بخش‌ها)، واژه‌ها، عبارات و جملات است.

بین ضعف در مهارت‌های آگاهی واجی و مشکلات بعدی در خواندن و نوشتن ارتباط معناداری وجود دارد.

بنابراین خردسالانی که اختلالات شدید در تلفظ صداهای گفتاری دارند، ممکن است که مهارت‌های آگاهی واجی در آنها کمتر از سن‌شان باشد و این موضوع آنها را در خطر مشکلات خواندن و نوشتن قرار می‌دهد.

آگاهی واجی چیست و چرا مهم است؟

تهیه و تنظیم:
مهین صمدی نیا
نیلوفر جان نثار طلوع

زیر نظر: دکتر یلدا کاظمی

آسیب شناس گفتار و زبان کودکان

استادیار دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

اجزاء آگاهی واجی

نقش آسیب شناس گفتار و زبان

(گفتاردرمانگر)، آموزش خواندن و نوشتن

نیست بلکه شناسایی مشکلات همراه و

آموزش مهارت‌های پایه ای است که در

رشد خواندن و نوشتن کمک می‌کند. او

افتلالات خواندن و نوشتن را از دید

مهارت‌های زبانی مورد ارزیابی و درمان قرار

می‌دهد.

۱. قافیه یا وزن:

تصاویری از واژه هایی که هم قافیه یا هم وزن هستند یا نیستند را انتخاب کنید و در مقابل کودک قرار دهید و به او کمک کنید تا آنها را از هم جدا کند. مانند: تور- نور- طول- کول- تار

۲. تجانس:

به کودک کمک کنید تا کلماتی که با صدای خاصی شروع می‌شوند را نام ببرد. مانند: کیف- کتاب- کار- کفش- کیسه- کشتی

۳. تشخیص مکان واج:

به کودک کمک کنید جایگاه صدای خاصی را در کلمه تشخیص دهد. مثلاً صدای / ب / کجای کلمه ی برف قرار دارد؟

۴. دستکاری واج:

به کودک کمک کنید که تشخیص دهد اگر صدای خاصی به کلمه ای اضافه شود یا از آن حذف شود، چه اتفاقی برای آن می‌افتد؟ مثلاً: اگر «م» را از «مداد» برداریم، چی می‌مونه؟ «داد».

۵. مشخص کردن صداها و هجاها:

به کودک کمک کنید تا تشخیص دهد که کلمه ای خاص چند بخش دارد یا چند صدا دارد؟ مثلاً با استفاده از دست زدن یا ضربه زدن با انگشت، تعداد بخش‌ها را باهم بشمرید.

۶. تقطیع صدا:

به کودک کمک کنید که صداها را تشکیل دهنده ی یک کلمه را تشخیص دهد. مثلاً صداها ی کلمه «چرخ» را یکی یکی برای من بگو: چ- آ- ر- خ

منابع:

۱. آزمون آگاهی واجشناختی سلیمانی- دستجردی

۲. کتاب ارزیابی و درمان اختلالات آواشناسی و

واجشناسی در کودکان

گفتاردرمانی مرکز جامع تکامل کودکان

خیابان زینبیه - تلفن: ۳۵۵۱۴۴۶۶